

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP.430.009.2017

Nr ewid. 52/2017/P/17/001/KAP

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 34 – Rozwój regionalny

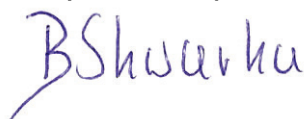
Warszawa czerwiec 2017 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2016 r.
w części 34 – Rozwój regionalny**

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 09. 06. 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Uwagi i wnioski.....	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1. Dochody budżetowe	8
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
3. Sprawozdania.....	13
4. Księgi rachunkowe.....	14
IV. Inne ustalenia kontroli.....	15
1. Realizacja wydatków na programy operacyjne we wszystkich częściach budżetowych, w których realizowane są programy operacyjne NSRO 2007–2013, UP 2014–2020, EFTA oraz Fundusz Spójności.....	15
2. Stan zaawansowania zamknięcia pomocy NSRO 2007-2013.....	17
3. Stan zaawansowania realizacji Umowy Partnerstwa 2014-2020.....	18
V. Ustalenia innych kontroli.....	21
VI. Informacje dodatkowe.....	22
Załączniki	23

I. Wprowadzenie

Dysponentem części budżetowej 34 – Rozwój regionalny jest Minister Rozwoju i Finansów (dalej: Minister). W 2016 r. budżet części 34 realizowany był przez dysponenta głównego oraz dwóch dysponentów III stopnia, tj.: Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju i Dyrektora Centrum Projektów Europejskich (CPE).

W 2016 r. poszczególne komórki organizacyjne Ministerstwa wykonywały zadania związane z pełnieniem przez Ministra m.in. następujących funkcji:

- 1) w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013 (NSRO 2007–2013):
 - Instytucji Koordynującej NSRO (IK NSRO),
 - Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne (IK RPO),
 - Instytucji Zarządzającej (IZ) pięcioma programami operacyjnymi (PO), tj. PO Infrastruktura i Środowisko (PO IŚ), PO Innowacyjna Gospodarka (PO IG), PO Kapitał Ludzki (PO KL), PO Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW), PO Pomoc Techniczna 2007-2013 (PO PT),
 - IZ trzema programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) i Koordynatora Krajowego (KK) dla pozostałych programów EWT,
 - IZ dwoma programami Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP),
 - Instytucji Certyfikującej (IC);
- 2) Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF);
- 3) Krajowej Instytucji Koordynującej (KIK) w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW);
- 4) w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 (UP 2014-2020):
 - Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa (IK UP),
 - Instytucji do spraw koordynacji strategicznej Umowy Partnerstwa,
 - Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne (IK RPO 2014–2020),
 - Instytucji Zarządzającej (IZ) sześcioma programami operacyjnymi, tj. PO Infrastruktura i Środowisko (PO IŚ 2014–2020), PO Inteligentny Rozwój (PO IR), PO Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), PO Polska Wschodnia (PO PW), PO Polska Cyfrowa (PO PC), PO Pomoc Techniczna (PO PT 2014–2020),
 - IZ trzema programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT 2014–2020) i Koordynatora Krajowego (KK) dla pozostałych programów EWT,
 - IZ dwoma programami Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS).

W ramach części 34 finansowano, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej¹, zadania m.in. z zakresu:

- zarządzania programami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym sektorowymi programami operacyjnymi, z wyjątkiem programów zarządzanych przez zarządy województw, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa;
- zawierania, kontrolowania realizacji i rozliczania kontraktów wojewódzkich;
- koordynacji opracowywania przez samorządy województw regionalnych programów operacyjnych, zawierania regionalnych porozumień programowych, a także monitorowania i oceny przebiegu ich wykonywania.

Dysponent części 34 realizuje budżet w układzie zadaniowym w ramach dziewięciu funkcji państwa (6 – *Polityka gospodarcza kraju*, 7 – *Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo*,

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 543, ze zm.

10 – *Nauka polska*, 11 – *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic*, 13 – *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*, 14 – *Rynek pracy*, 15 – *Polityka zagraniczna*, 17 – *Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju oraz* 22 – *Koordinacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna*), 11 zadań, 15 podzadań oraz 29 działań.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016² (dalej: ustawa budżetowa) w części 34 – Rozwój regionalny.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- prawidłowość ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. i sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r.,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej: ufp).

Zrealizowane w 2016 r. w części 34 dochody wyniosły 46 373,5 tys. zł, w tym 46 278,1 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (tj. 99,8% dochodów w części).

W 2016 r. w części 34 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 1 317 109,6 tys. zł, w tym 1 291 044,2 tys. zł stanowiły wydatki kontrolowanej jednostki (tj. 98,0% wydatków w części).

Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 7 145 939,1 tys. zł, w tym 7 141 813,4 tys. zł w ramach kontrolowanej jednostki (tj. 99,9% wydatków w części).

Udział dochodów i wydatków części 34 w budżecie państwa ogółem wyniósł odpowiednio 0,01% dochodów, 0,4% wydatków budżetu państwa oraz 13,8% wydatków budżetu środków europejskich.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.⁴

² Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.).

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁵

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny.

W wyniku kontroli 21,6% zrealizowanych w części 34 wydatków budżetu państwa i 29,1% wydatków budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Minister rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 upf, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 34.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny przedstawiona została w załączniku nr 5 do informacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość i rzetelność sporządzania przez dysponenta części 34 – Rozwój regionalny łącznych sprawozdań za 2016 r. i sprawozdań jednostkowych dysponenta głównego oraz dysponenta III stopnia (Ministerstwa Rozwoju):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 34 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległej jednostki). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent główny i dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W toku przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

2. Uwagi i wnioski

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny, Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała wniosków pokontrolnych.

NIK po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu państwa podniosła problem opóźnień we wdrażaniu UP 2014–2020 (całkowita kwota wydatków przedstawionych KE do certyfikacji stanowiła pod koniec marca 2016 r. zaledwie 0,8% dostępnej alokacji) i zwróciła uwagę, że wdrażany *Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020* przyniesie efekty pod warunkiem, że będzie on realizowany zgodnie z przyjętymi w nim założeniami, w szczególności zgodnie z przyjętymi terminami realizacji poszczególnych działań (wszystkie powinny zostać zrealizowane do końca 2016 r.). Tymczasem, jak ustalono w ramach niniejszej kontroli, część działań (pięć) wynikających z planu była opóźniona (nadal w trakcie realizacji). W szczególności Polska dalej nie spełnia trzech z 29 warunków wstępnych (tzw. warunków ex-ante) realizacji Umowy Partnerstwa, co może być powodem zawieszenia płatności przez KE. Nie osiągnięto założonych w planie certyfikacji, przyjętym przez Radę Ministrów, minimalnych kwot, zarówno w ujęciu ogółem, jak i w większości z programów operacyjnych (zwłaszcza RPO). Warto także zauważyć, że plan certyfikacji został opracowany zaledwie w rocznej perspektywie (tylko na 2016 r.), co nie sprzyja systemowemu podejściu do zarządzania UP 2014–2020, zwłaszcza w sytuacji gdy już na początku realizacji tej umowy cele nie są w pełni osiągane. Ponadto w bieżącej realizacji planu wydatków (zarówno w skali całego budżetu, jak i budżetu części 34) tylko w niewielkiej części wykorzystano środki ujęte w rezerwach celowych.

NIK uwzględniła pozytywny aspekt wdrożenia w 2016 r. jednolitego systemu zarządzania celami finansowo-rzeczowymi UP 2014–2020 oraz to, że w początkowej fazie realizacji tej umowy ryzyko niewykorzystania dostępnej alokacji nie jest jeszcze wysokie. Zwróciła jednak uwagę na konieczność zapewnienia skutecznych mechanizmów zarządczych, które pozwolą na rzetelną ocenę stopnia osiągania celów w długiej perspektywie czasowej i reagowanie na pojawiające się zagrożenia ich nieosiągnięcia.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej dochody budżetu państwa w części 34 zostały zaplanowane w kwocie 420,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 46 373,5 tys. zł, głównie ze zwrotów niewykorzystanych dotacji (15 111,3 tys. zł) oraz z tytułu odsetek naliczonych od nieterminowego zwrotu niewykorzystanych dotacji i dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (27 101,4 tys. zł).

Zestawienie dochodów budżetowych w 2016 r., według klasyfikacji budżetowej, przedstawione zostało w załączniku nr 1 do informacji.

Według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, na koniec 2016 r. w części 34 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 509,3 tys. zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 310,6 tys. zł. W porównaniu do 2015 r. należności ogółem były niższe o 1 323,9 tys. zł, a zaległości niższe o 1 353,7 tys. zł. Zaległości stanowiły głównie kary umowne wraz z odsetkami. Zmniejszenie kwoty zaległości, w porównaniu do roku 2015, wynikało przede wszystkim ze zmiany zasad ich prezentowania w sprawozdawczości, tj. zaprzestania nieprawidłowej praktyki ujmowania w sprawozdaniu Rb-27 należności, które nie mogą być egzekwowane⁶.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Wydatki budżetu państwa w części 34 zostały zrealizowane w 2016 r. w kwocie 1 317 109,6 tys. zł, co stanowiło 78,0% planu po zmianach (1 688 777,1 tys. zł⁷). W porównaniu do roku 2015 nastąpiło zmniejszenie wydatków o 765 646,8 tys. zł, tj. o 36,8%.

Minister, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął cztery decyzje o blokadzie wydatków w budżecie państwa na kwotę 209 404,8 tys. zł (wykonanie wydatków z uwzględnieniem zablokowanych kwot wyniosło 90,4% planu po zmianach). Przyczyną dokonania blokad był nadmiar środków. Dysponent części 34 zablokował środki niezwłocznie po ustaleniu, że nie zostaną wykorzystane do końca roku budżetowego.

Wydatki budżetu państwa w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wyniosły 247 043,2 tys. zł, co stanowiło 71,5% planu po zmianach (345 440,9 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2015 r. zmniejszyły się o 41 529,0 tys. zł, tj. o 14,4%.

Niższy niż w 2015 r. poziom wydatków z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich wynikał z faktu, że na rok 2015 przypadł okres końcowego rozliczenia projektów realizowanych w ramach NSRO 2007–2013, w związku z czym poniesiono wysokie wydatki. Natomiast w 2016 r. faktycznie rozpoczęto wdrażanie środków na projekty w ramach UP 2014–2020.

Zestawienie wydatków budżetu państwa w 2016 r., według klasyfikacji budżetowej, przedstawione zostało w załączniku nr 2 do informacji.

⁶ W ramach kontroli P/16/001 Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 34 – Rozwój regionalny stwierdzono nieprawidłowość polegającą na błędnym ujęciu w sprawozdaniu Rb-27 rocznym dysponenta głównego w kolumnie „zaległości netto” należności w kwocie 924,7 tys. zł, która nie mogła być egzekwowana, co było niezgodne z § 9 ust. 2 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych (Załącznik nr 37 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r.).

⁷ W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 34 zaplanowano w kwocie 1 689 162,0 tys. zł. Zostały one w trakcie roku zmniejszone per saldo o 384,9 tys. zł do kwoty 1 688 777,1 tys. zł.

W układzie rodzajowym (grup paragrafów wydatków) wydatki w części 34 przedstawiały się następująco:

Na **dotacje** celowe (bez dotacji uwzględnionych w wydatkach majątkowych) wydatkowano kwotę 672 625,6 tys. zł (51,1% wydatków w części), co stanowiło 72,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2015 r. wydatki te były niższe o 220 688,8 tys. zł, tj. o 24,7%.

Dotacje przekazano m.in. na realizację: RPO 2007-2013, RPO 2014-2020, współfinansowanie komponentu regionalnego PO KL, PO WER (dla IP - Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji), PO RPW (dla IP – PARP) oraz projektów w ramach MF EOG 2009-2014 (dla gmin Dąbrowa Górnicza i Ostróda oraz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 814,5 tys. zł (0,06% wydatków w części), co stanowiło 81,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2015 r. wydatki te były wyższe o 55,1 tys. zł, tj. o 7,3%. Zrealizowane wydatki dotyczyły refundacji kosztów zakupu okularów i kosztów nauki na kursach językowych, studiach podyplomowych i aplikacji radcowskiej.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 249 570,7 tys. zł (18,9% wydatków w części), co stanowiło 79,7% planu po zmianach. Były one wyższe niż w 2015 r. o 4 880,2 tys. zł, tj. o 2,0%.

Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 131 791,3 tys. zł (92,7% planu po zmianach) oraz na zakupy towarów i usług 57 113,9 tys. zł (61,8% planu po zmianach).

Przeciętne zatrudnienie w 2016 r. w części 34 wyniosło 1 092⁸ osób i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2015 r. o 298 osoby. Zatrudnienie zmalało:

- w grupie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzenia o 266 osób głównie w związku z wyłączeniem z części 34 jednej jednostki (Centrum Unijnych Projektów Transportowych, dalej: CUPT),
- w grupie członków korpusu służby cywilnej o 32 osoby wskutek reorganizacji urzędu.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2016 r. wyniosło 8 544,7 zł⁹ i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2015 r. było wyższe o 572,2 zł, tj. o 7,2%. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynikał m.in. z przyznania w II półroczu 2016 r. podwyżek pracownikom Ministerstwa, kosztów związanych z odwołaniem p.o. dyrektora oraz zastępcy dyrektora Centrum Projektów Europejskich, z wypłatą odpraw i ekwiwalentów z tytułu rozwiązania umów o pracę, wzrostem dodatków stażowych o 1% oraz wypłatą wynagrodzeń z tytułu dodatkowych zadań - merytoryczną oceną wniosków o płatność.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2016 r. zostały przedstawione w załączniku nr 3 do informacji.

Wydatki majątkowe wyniosły 394 098,8 tys. zł (29,9% wydatków w części), co stanowiło 87,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2015 r. wydatki te były niższe o 549 893,3 tys. zł, tj. o 58,2%. W ramach tej grupy wydatkowano:

- na dotacje celowe: 387 211,2 tys. zł,
- na zakupy inwestycyjne: 3 005,4 tys. zł,
- na inwestycje: 3 882,2 tys. zł.

Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne w Ministerstwie (dysponent III stopnia) zostały zrealizowane w kwocie 6 879,5 tys. zł, tj. 73,0% planu po zmianach. Pozostałe wydatki zrealizowane zostały przez Centrum Projektów Europejskich.

⁸ Według sprawozdania *Rb-70 kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach*, w przeliczeniu na pełne etaty.

⁹ Według sprawozdania *Rb-70 kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach*, w którym ujmowane są wynagrodzenia finansowane z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich.

Niski w porównaniu do planu poziom wydatków budżetu państwa oraz wydatków budżetu środków europejskich to głównie efekt wolniejszego niż zakładano na etapie planowania ustawy budżetowej wdrażania programów UP 2014–2020, wynikającego m.in. z opóźnień w składaniu przez beneficjentów poprawnych dokumentów do umów o dofinansowanie, błędów we wnioskach o płatność oraz przedłużających się procedur przetargowych.

Zobowiązania w części 34 na koniec 2016 r. wyniosły 10 168,0 tys. zł i były niższe o 14,0% od zobowiązań z końca 2015 r. Były to zobowiązania niewymagalne, głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, a także zobowiązania wynikające z rozliczeń przypadających na koniec roku na podstawie zawartych umów. Powodem zmniejszenia zobowiązań w stosunku do roku poprzedniego było głównie wyłączenie z części 34 jednej jednostki - CUPT¹⁰. Zobowiązania wymagalne na koniec 2016 r. nie wystąpiły.

Szczegółowym badaniem wydatków ponoszonych z budżetu państwa objęto kwotę 284 757,1 tys. zł, tj. 21,6% wydatków budżetu państwa w części, w tym:

- prawidłowość udzielania oraz rozliczania dotacji celowych przez dysponenta głównego w łącznej kwocie 255 665,6 tys. zł¹¹ (tj. 25,6% dotacji przekazanych przez dysponenta głównego z budżetu państwa),
- prawidłowość realizacji wydatków dysponenta III stopnia (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: Pzp)¹²) w kwocie 29 091,5 tys. zł¹³, na podstawie próby wydatków poniesionych w 2016 r. w Ministerstwie, która stanowiła 2,2% wydatków w części oraz 11,8% wydatków dysponenta III stopnia – w ramach tej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w Pzp w odniesieniu do trzech postępowań o zamówienia publiczne o łącznej wartości 7 783,1 tys. zł.

Kontrola wykazała, że przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp oraz obowiązującymi przepisami.

Badanie próby wydatków poniesionych w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wykazało, że dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, zgodnie z prawidłowo zawartymi umowami oraz obowiązującymi przepisami. Badanie prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączeń stosowania ustawy Pzp nie wykazało nieprawidłowości. W wyniku analizy badanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Pzp.

Dysponent części 34 sprawował nadzór nad prawidłowością wykorzystania środków finansowych przez podległych dysponentów w zakresie wymienionym w art. 175 ust. 1 i 2 ufp. W ramach nadzoru dokonywał m.in. kwartalnych analiz realizacji wydatków, w tym wykorzystania udzielonych dotacji i stopnia realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania ze środków dotacji oraz zagrożeń niewydatkowania środków na realizację zadań uzyskanych na podstawie informacji uzyskanych od

¹⁰ Według rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa CUPT za 2015 r. (z 16 lutego 2016 r.) zobowiązania wynosiły 1 878,1 tys. zł.

¹¹ Do wyboru próby zastosowano dobór celowy według osądu kontrolera, spośród dotacji nieobjętych badaniem w poprzednich latach, w ramach zadania 17.1 – *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju* wydatków w układzie zadaniowym. Dz.U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

¹³ Losowania próby wydatków dokonano z konta 130 – *Rachunek bieżący jednostki*, statystyczną metodą monetarną MUS, tj. metodą, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem (16 022,2 tys. zł). Ponadto do badania włączono wydatki dobrane w sposób celowy wg wielkości kwot wydatków (13 069,3 tys. zł). Zbadano wydatki bieżące w kwocie 27 157,6 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 1 933,9 tys. zł. W układzie zadaniowym zbadano wydatki w ramach zadań 17.2 – *Koordinacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów operacyjnych polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych* oraz 22.1 – *Koordinacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna*.

dysponentów niższego stopnia i jednostek organizacyjnych pełniących rolę instytucji zarządzających poszczególnymi programami współfinansowanymi ze środków unijnych i innych środków niepodlegających zwrotowi, a także sporządzał comiesięczne notatki dla Kierownictwa Ministerstwa dotyczące realizacji budżetu części 34.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w 2016 r. w części 34 zrealizowano w kwocie 7 145 939,1 tys. zł, co stanowiło 79,7% planu po zmianach (8 964 473,1 tys. zł¹⁴). W porównaniu do roku 2015 nastąpiło znaczące zmniejszenie wydatków o 10 234 752,7 tys. zł, tj. o 58,9%.

Wydatki budżetu środków europejskich w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wyniosły 234,8 tys. zł, co stanowiło 12,6% planu po zmianach (1 869,5 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych przez Ministerstwo w 2015 r. zwiększyły się o 134,7 tys. zł, tj. o 134,5%. Niższy poziom wydatków wynikał m.in. z: oszczędności przetargowych, zmian organizacyjnych w Ministerstwie, powodujących przesunięcie terminów szkoleń oraz przeszacowania wydatków przez podmioty realizujące Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) w konsekwencji zawnioskowania przez odbiorców dotacji o niższe kwoty zaliczek.

Minister, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął dwie decyzje o blokadzie wydatków w budżecie środków europejskich na kwotę 1 237 795,7 tys. zł (wykonanie wydatków z uwzględnieniem zablokowanych kwot wyniosło 93,5% planu po zmianach). Przyczyną dokonania blokad był nadmiar środków. Dysponent części 34 zablokował środki niezwłocznie po ustaleniu, że nie zostaną wykorzystane do końca roku budżetowego.

Wydatki zostały zrealizowane głównie na płatności w ramach m.in. Regionalnych Programów Operacyjnych 2007–2013 i 2014–2020, PO WER, POIS 2007–2013 i 2014–2020 oraz PO RPW.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w części 34, według klasyfikacji budżetowej oraz programów operacyjnych, przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji.

Szczegółowym badaniem wydatków ponoszonych z budżetu środków europejskich objęto kwotę 2 081 512,4 tys. zł, tj. 29,1% wydatków budżetu środków europejskich w części, z tego:

- prawidłowość udzielania oraz rozliczania płatności na dotacje celowe przez dysponenta głównego w łącznej kwocie 2 081 298,8 tys. zł¹⁵ (tj. 29,1% płatności na dotacje przekazanych przez dysponenta głównego z budżetu środków europejskich),
- prawidłowość realizacji wydatków dysponenta III stopnia w kwocie 213,6 tys. zł¹⁶, na podstawie próby wydatków poniesionych w 2016 r. w Ministerstwie, która stanowiła 0,002% wydatków w części oraz 91,0% wydatków dysponenta III stopnia.

Kontrola wykazała, że przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp oraz obowiązującymi przepisami.

Badanie próby wydatków poniesionych w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wykazało, że dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, zgodnie z prawidłowo zawartymi umowami oraz obowiązującymi przepisami.

¹⁴ W ustawie budżetowej wydatki budżetu środków europejskich w części 34 zaplanowano w kwocie 9 270 137,0 tys. zł. Zostały one w trakcie roku zmniejszone per saldo o 305 663,9 tys. zł do kwoty 8 964 473,1 tys. zł.

¹⁵ Do wyboru próby zastosowano dobór celowy według osądu kontrolera, spośród dotacji nieobjętych badaniem w poprzednich latach, w ramach zadania 17.1 – *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju* wydatków w układzie zadaniowym.

¹⁶ Wybrano pięć operacji o największej wartości z konta 227 – *Rozliczenie wydatków budżetu środków europejskich* dysponenta III stopnia.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W części 34, w efekcie zrealizowania przez Ministerstwo (dysponenta III stopnia) wydatków majątkowych (bez dotacji majątkowych) w kwocie 6 879,5 tys. zł:

- w ramach wydatków na inwestycje m.in. przebudowano i zmodernizowano budynek oraz rozbudowano infrastrukturę teleinformatyczną w siedzibie Ministerstwa,
- w ramach wydatków na zakupy inwestycyjne m.in. zakupiono sprzęt i urządzenia infrastruktury technicznej, zbudowano i rozwijano systemy informatyczne wspomagające zarządzanie funduszami UE oraz zakupiono panelowy wykrywacz metalu.

Szczegółowe badanie jednego zadania 17.1 – *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, w tym trzech podzadań¹⁷, w ramach jednej funkcji¹⁸ państwa w układzie zadaniowym pod względem prawidłowości określenia celów i mierników ich realizacji, rzetelności monitoringu mierników oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów wykazało, że:

- cele zadania (Poprawa spójności społecznej i terytorialnej) i podzadań (Rozwój województw w ramach programów regionalnych, Rozwój regionów w ramach programów krajowych oraz Rozwój regionów w ramach pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocy) oraz mierniki realizacji celów:
 - zadania (procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do Komisji Europejskiej do kwoty alokacji NSRO 2007–2013 na poziomie regionów oraz procentowy udział kwoty środków zakontraktowanych do kwoty alokacji UP 2014–2020 na poziomie regionów),
 - podzadań (procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2007-2013, PO KL na poziomie regionów, procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2014–2020, procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji w ramach PO PW, PO WER na poziomie regionów oraz ilość inicjatyw wspierających województwa finansowanych z Programu Regionalnego MF 2009–2014)

zostały określone zgodnie z wymaganiami noty budżetowej¹⁹,

- monitoring mierników prowadzony był systematycznie na podstawie rzetelnych źródeł danych (m.in. ewidencji księgowej, Krajowego Systemu Informatycznego – Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli 2007–2013 (KSI SIMIK 2007–2013), Centralnego Systemu Teleinformatycznego „SL2014”, informacji/raportów z realizacji poszczególnych programów),
- wartości mierników realizacji celów dla tych zadań i podzadań osiągnęły lub były bardzo bliskie założonego poziomu, tj.:
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji NSRO 2007–2013 na poziomie regionów planowano 100%, zrealizowano 99%,
 - procentowy udział kwoty środków zakontraktowanych do kwoty alokacji UP 2014–2020 na poziomie regionów planowano 18,4%, zrealizowano 18,3%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2007–2013, PO KL na poziomie regionów planowano 100%, zrealizowano 99%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2014–2020 planowano 2%, zrealizowano 2%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji w ramach PO PW, PO WER na poziomie regionów planowano 3%, zrealizowano 4%,

¹⁷ Podzadania: 17.1.1. – *Wsparanie rozwoju województw w ramach programów regionalnych*, 17.1.2. – *Wsparanie rozwoju województw w ramach programów krajowych*, 17.1.3. – *Wsparcie województw w ramach pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocy*.

¹⁸ Funkcja 17 – *Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju*.

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (Dz. U. poz. 955, ze zm.).

- ilość inicjatyw wspierających województwa finansowanych z Programu Regionalnego MF 2009–2014 planowano 18 sztuk, zrealizowano 18 sztuk.

3. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych za 2016 r. oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. – łącznych sporządzonych przez dysponenta części 34 oraz jednostkowych Ministerstwa (dysponenta głównego i dysponenta III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 34 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległej jednostki). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Ministerstwa (dysponenta głównego i dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym²⁰, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²¹. Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań 2016 r.

Do dnia zakończenia kontroli w ramach części 34 dokonano korekty sprawozdań jednostkowych:

- dysponenta III stopnia (Ministerstwa) - Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-N oraz RB-BZ1. Korekty wynikały m.in. z ujęcia w księgach rachunkowych 2016 r. dowodów, które wpłynęły w 2017 r. oraz rozliczenia dotacji,
- CPE – Rb-28 w związku ze zmianą wartości zobowiązań,
- dysponenta głównego części 34 – Rb-23, Rb-27, Rb 28 oraz Rb-28 Programy w związku z mylną wpłatą w ramach PO WER przekazaną na konto wydatków 2016 r., zamiast na konto dochodów 2016 r.

Na podstawie otrzymanych korekt dysponent części 34, do 4 kwietnia 2017 r., sporządził korektę łącznych rocznych sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28 oraz Rb-28 Programy.

²⁰ Dotyczy sprawozdań przed korektą dokonaną w dniu 27, 28 i 29 marca oraz 4 kwietnia 2017 r.

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz .U. Nr 298, poz. 1766).

4. Księgi rachunkowe

Przyjęta w Ministerstwie dokumentacja opisująca zasady rachunkowości spełniała formalne warunki określone w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²² (dalej: uor). W dokumentacji tej określono, że księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera oraz że na koniec każdego okresu sprawozdawczego wykonywane są wydruki zestawienia obrotów i sald potwierdzające zgodność ksiąg rachunkowych ze sprawozdawczością. Niemniej jednak NIK stwierdziła, że w dokumencie tym nie określono wprost, czy księgi mają postać wydruków w formie papierowej, czy też występują w postaci odpowiednich zasobów informacyjnych rachunkowości zorganizowanych w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych, bazy danych lub wyodrębnionych jej części.

W opinii NIK, zasadne jest doprecyzowanie tych zapisów tak, aby zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 13 ust. 2 i 3 uor w związku z art. 72 ust. 1 uor jednoznacznie określić sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Dokumentacja ta opisywała zasady przyjęte dla całego Ministerstwa (zarówno dysponenta głównego, jak i dysponenta III stopnia).

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 34 przeprowadzono na próbie 71 zapisów księgowych na łączną kwotę 390 807,2 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną, (która została uzupełniona 14 zapisami²³ na łączną kwotę 17 211,7 tys. zł, wyselekcjonowanymi na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, obejmującego 90 692 zapisy księgowe).

Zbadano poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym. Zapisy księgowe zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych, zarówno księgi głównej, jak i ksiąg pomocniczych prawidłowo. Zapisy zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy o rachunkowości, były sprawdzalne i zostały ujęte w księgach rachunkowych w sposób trwały, systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych oraz z uwzględnieniem zasady chronologii zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.

²² Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.

²³ Wybranyymi na podstawie osądu kontrolera według wielkości kwot wydatków.

IV. Inne ustalenia kontroli

1. Realizacja wydatków na programy operacyjne we wszystkich częściach budżetowych, w których realizowane są programy operacyjne NSRO 2007–2013, UP 2014–2020, EFTA oraz Fundusz Spójności

Na realizację programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013, Umowy Partnerstwa 2014–2020 i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) poniesiono w 2016 r. z budżetu państwa i budżetu środków europejskich wydatki w łącznej kwocie 29 571 866,7 tys. zł, tj. 87,1% planu po zmianach.

Na podstawie ustanowionej procedury²⁴, Minister dokonał alokacji środków rezerwy celowej pomiędzy poszczególne programy operacyjne. Przyznana kwota alokacji środków rezerwy wyniosła po zmianach 20 882 915,0 tys. zł (w ramach budżetu państwa: w poz. 8 wyniosła 1 638 671,0 tys. zł²⁵, w poz. 19 – 17 982,0 tys. zł, a w ramach budżetu środków europejskich w poz. 98 wyniosła 19 178 033,0 tys. zł, zaś w poz. 99 – 48 229,0 tys. zł).

W 2016 r. na podstawie decyzji Ministra Finansów uruchomiono środki w wysokości 6 039 673,0 tys. zł, a wydatkowano 6 028 098,1 tys. zł, tj. 99,8% kwoty ujętej w decyzjach oraz 28,9% alokacji, z tego:

- w ramach budżetu państwa wydatkowano:
 - w poz. 8 kwotę 351 187,1 tys. zł, co stanowiło 98,5% kwoty ujętej w decyzjach oraz 21,4% alokacji,
 - w poz. 19 kwotę 564,9 tys. zł, co stanowiło 72,8% kwoty ujętej w decyzjach oraz 3,1% alokacji,
- w ramach budżetu środków europejskich wydatkowano:
 - w poz. 98 kwotę 5 673 190,9 tys. zł, co stanowiło 99,9% kwoty ujętej w decyzjach oraz 29,6% alokacji,
 - w poz. 99 kwotę 3 155,3 tys. zł, co stanowiło 87,5% kwoty ujętej w decyzjach oraz 6,5% alokacji.

Na niższy poziom wykonania wydatków, w tym środków z rezerwy celowej, wpływ miały m.in.:

- wstrzymanie płatności końcowych w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi i sądowymi (dotyczy NSRO 2007-2013),
- przesunięcie części rozliczeń w ramach PO IS 2007-2013 na 2017 r.,
- zmiany harmonogramów ogłaszania konkursów (dotyczy UP 2014-2020),
- mniejsze zainteresowanie beneficjentów niektórymi naborami wniosków (m.in. PO IR, PO WER) lub duże zainteresowanie innymi konkursami (m.in. PO PW) w ramach nowej perspektywy, co wydłużyło proces oceny wniosków o dofinansowanie,
- długotrwały proces podpisywania umów o dofinansowanie oraz akceptacji wniosków o płatność wynikający z błędnie przygotowanych przez beneficjentów dokumentów niezbędnych do podpisania umów, dokumentów sprawozdawczych oraz załączników,
- oszczędności w projektach powstałe w wyniku rozstrzygnięcia postępowań przetargowych,
- zmiany harmonogramów realizacji projektów w wyniku przedłużających się procedur uzyskiwania pozwoleń na realizację inwestycji lub przedłużających się postępowań przetargowych.

²⁴ Procedura uruchamiania oraz przyznawania zapewnienia finansowania lub dofinansowania przedsięwzięcia ze środków rezerwy celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich dla programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także rozliczeń programów i projektów finansowanych z tych środków z części 83, poz. 8, 19, 98, 99 (dalej: Procedura).

²⁵ Kwota alokacji rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 8) przeznaczonej na finansowanie programów uległa obniżeniu o 43 000,0 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z organizacją Światowych Dni Młodzieży.

Poziom wykorzystania środków w rezerwie był uzależniony od końcowych rozliczeń programów 2007–2013 oraz przyspieszenia wdrażania programów 2014–2020. W 2016 r. Ministerstwo monitorowało wydatkowanie środków z rezerw celowych na podstawie procedury, zgodnie z którą dysponenci, dla których uruchomiono środki, byli zobowiązani do przekazywania odpowiedniej IZ/IK informacji o zaangażowaniu i wydatkowaniu środków co miesiąc, do 15 dnia miesiąca po okresie sprawozdawczym. Zestawienie zbiorcze instytucje zarządzające i Instytucja Koordynująca RPO przekazywały do Departamentu Budżetu Rozwoju w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po okresie sprawozdawczym. Informacje dotyczące wydatkowania środków wykorzystywane były m.in. do analizy kolejnych wniosków o uruchomienie środków oraz przekazywane kierownictwu. Ponadto informacje o dostępnych kwotach rezerwy celowej przekazywane były wraz z każdym wnioskiem o uruchomienie środków lub o zmianę decyzji. W wyniku powyższych analiz w 2016 r. pięć razy dokonywano realokacji środków pomiędzy programami.

Zgodnie z art. 154 ust. 5 ufp, podziału ww. rezerw celowych dokonuje Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Badanie 10 wniosków o uruchomienie środków z rezerwy celowej, złożonych w 2016 r. w łącznej kwocie 1 669 804,9 tys. zł wykazało, że zostały one złożone przez dysponentów poszczególnych części budżetowych i zweryfikowane przez Ministerstwo zgodnie z przyjętą procedurą. Badanie przeprowadzono pod względem poprawności formalnej składanych wniosków, spełnienia wymogów dotyczących poziomu wydatkowania środków planowanych na programy przed złożeniem wniosku o uruchomienie rezerwy celowej, dokonywania weryfikacji i analizy wniosków przez odpowiednie instytucje oraz terminowości procedowania z dokumentami.

W 2016 r. Minister, w terminie określonym w art. 192 ust. 5 ufp, przekazał ministrowi właściwemu do spraw finansów kwartalne prognozy płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Prognozy na każdy kwartał 2016 r. opracowano m.in. na podstawie informacji uzyskanych od instytucji zarządzających krajowymi programami operacyjnymi oraz IK RPO. Kwoty zgłaszane przez poszczególne Instytucje były ustalane m.in. na podstawie danych uzyskanych z Krajowego Systemu Informatycznego – Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli 2007–2013, Centralnego Systemu Teleinformatycznego „SL2014”, informacji instytucji pośredniczących i instytucji realizujących oraz samorządów województw.

Realizacja Mechanizmów Finansowych i SPPW

W 2016 r. w ramach MF EOG oraz NMF wydatkowano łącznie 511 482,4 tys. zł, tj. 87,9% planowanej kwoty. Na koniec 2016 r. zakontraktowano środki w wysokości 534 742,5 tys. euro, tj. 100% alokacji na programy. Zakończono realizację 428 projektów. Do końca 2016 r. strona polska przekazała operatorom programów zaliczki środków Mechanizmów w kwocie 399,6 mln euro, co stanowi 84,0% kwoty alokacji przyznanej stronie polskiej. Z tego wydatkowano środki w wysokości 358,0 mln euro, co stanowi 90,0% kwoty przekazanej zaliczkowo na programy oraz 75,0% przyznanych środków.

W ramach SPPW wydatkowano łącznie 374 958,7 tys. zł, tj. 98,0% planowanej kwoty. Do końca 2016 r. zakończono rzeczową realizację 36 projektów i programów, tj. 62,0% wszystkich przedsięwzięć dofinansowanych z programu. W efekcie działań polegających na wykorzystaniu oszczędności wynikających z różnic kursowych, zagospodarowano dodatkowo ok. 58 mln franków szwajcarskich, tj. ponad 18,0% przyznanej alokacji. Do końca 2016 r. kwota środków zgłoszonych do refundacji stronie szwajcarskiej wyniosła 374,7 mln franków szwajcarskich, z czego kwota zrefundowana stronie polskiej przez stronę szwajcarską wyniosła 357,8 mln franków szwajcarskich, co stanowiło 79,0% alokacji przyznanej stronie polskiej i 90,0% kwoty prefinansowanej z budżetu państwa na realizację SPPW. Finalne rozliczenie projektów, dokonywanie ostatnich płatności oraz zamknięcie i rozliczenie całego programu zostanie dokonane w 2017 r.

Informacje o realizacji SPPW w obszarze infrastruktury i środowiska przedstawiono także w rozdziale IV informacji dotyczących ustaleń innych kontroli.

2. Stan zaawansowania zamknięcia pomocy NSRO 2007-2013

Kontraktowanie i certyfikowanie wydatków w programach operacyjnych NSRO 2007–2013

Do końca 2016 r. zawarto z beneficjentami umowy o dofinansowanie projektu na łączną kwotę 503 268 330,0 tys. zł²⁶, w tym dofinansowanie ze środków UE 289 679 009,0 tys. zł, co stanowiło 107,8% alokacji na lata 2007–2013²⁷ (z czego: w pięciu krajowych PO zawarto umowy na łączną kwotę 371 410 860,0 tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 216 856 523,0 tys. zł, tj. 108,9% alokacji na lata 2007–2013, a w 16 RPO zawarto umowy na łączną kwotę 131 857 470,0 tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 72 822 486,0 tys. zł tj. 104,6% alokacji na lata 2007–2013). W ramach PO EWT zawarto umowy na łączną kwotę 454 397,0 tys. euro, w tym dofinansowanie ze środków UE 366 144,0 tys. euro, tj. 106,2% alokacji na lata 2007–2013²⁸.

Całkowita kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne wykazana w złożonych przez IC do KE do końca 2016 r. *poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność* w ramach programów operacyjnych wyniosła 394 798 385,0 tys. zł²⁹, w tym kwota dofinansowania UE 277 914 018,0 tys. zł. Stanowiło to 103,4% alokacji na lata 2007–2013. W porównaniu do stanu na koniec 2015 r., wykorzystanie dostępnej alokacji wzrosło o 10,5 punktów procentowych.

W PO EWT wydatki kwalifikowalne w części UE wyniosły 337 464,0 tys. euro, co stanowiło 97,9% alokacji.

KE do końca 2016 r. zrefundowała 57 920 355,0 tys. euro, tj. 85,8% alokacji na lata 2007–2013 (po uwzględnieniu Krajowej Rezerwy Wykonania³⁰ i dostosowania technicznego). Biorąc pod uwagę kwotę ww. refundacji oraz kwotę 6 233 450,0 tys. euro stanowiącą zaliczki przekazane przez KE stanowi to 95,0% alokacji. Zgodnie z zasadami zamknięcia pomocy, KE wstrzymuje dokonywanie refundacji w momencie wypłacenia 95% alokacji. Wypłata pozostałych 5% alokacji w postaci salda końcowego będzie możliwa dopiero po złożeniu do Komisji Europejskiej dokumentów końcowych i zakończenia przez nią procedury zamknięcia pomocy.

Realizacja Planu naprawczego dla funduszy Polityki Spójności 2007-2013

W celu zagwarantowania optymalnego wykorzystania środków europejskich NSRO 2007–2013, w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia i wyzwania związane z zamykaniem programów operacyjnych, Rada Ministrów 7 grudnia 2015 r. przyjęła *Plan naprawczy dla funduszy Polityki Spójności 2007–2013* (dalej: Plan naprawczy).

W Planie naprawczym przedstawiono aktualną sytuację oraz zidentyfikowane obszary ryzyka wraz ze wskazaniem działań naprawczych. Określono w nim trzy główne cele, w tym dwa dotyczące 2016 r., tj.:

- poświadczenie do KE pozostałych do całkowitego wykorzystania alokacji na lata 2007–2013 środków w kwocie około 4,1 mld euro (pozostałe 6,0% alokacji) do 30 czerwca 2016 r.,
- zapewnienie dodatkowej puli wydatków, ponad dostępną alokację, o wartości dofinansowania UE do 5,0% alokacji w ramach danego programu operacyjnego (tzw. „poduszka bezpieczeństwa”).

Działania określone w Planie naprawczym zostały zrealizowane, co pozwoliło na certyfikowanie do KE od początku wdrażania NSRO 2007–2013 do 31 grudnia 2016 r. wydatków w wysokości 66 713,1 mln euro, tj. 98,8% alokacji.

²⁶ Informacje dotyczące kontraktacji wykazane bez PO EWT oraz EISP.

²⁷ Wartość alokacji w wysokości określonej w załączniku nr 16 do ustawy budżetowej.

²⁸ Wartość alokacji w wysokości określonej w tabelach finansowych PO EWT.

²⁹ Informacje dotyczące certyfikacji wykazane bez PO EWT oraz EISP.

³⁰ Krajowa Rezerwa Wykonania – dodatkowa pula środków funduszy europejskich w dyspozycji państwa członkowskiego do podziału w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, która ma się przyczynić do najbardziej efektywnego wykorzystania całości środków przyznanych przez Unię Europejską.

Biorąc pod uwagę zastosowany przez instytucje zarządzające mechanizm elastyczności³¹, zmiany tabel finansowych³² oraz wydatki zarejestrowane w KSI SIMIK 2007–2013 a niecertyfikowane jeszcze do KE, potencjalna certyfikacja wyniesie 71 257,3 mln euro, tj. 105,5% alokacji na lata 2007–2013 (w tym: w pięciu krajowych PO 52 466,7 mln euro, tj. 105,1% alokacji, w 16 RPO 18 448,3 mln euro, tj. 106,8% alokacji, w PO EWT 342,3 mln. euro, tj. 99,3% alokacji). Pozwoli to na ograniczenie ryzyka niepełnego wykorzystania alokacji w przypadku, gdy KE nie zatwierdzi (uzna za niekwalifikowalne) części wydatków zgłoszonych do refundacji.

3. Stan zaawansowania realizacji Umowy Partnerstwa 2014-2020

Kontraktacja i certyfikacja wydatków

Od początku realizacji programów operacyjnych do końca 2016 r. instytucje zaangażowane w realizację UP 2014-2020 zawarły z beneficjentami 10 798 umów o dofinansowanie projektu, w których wartość wydatków ogółem wyniosła 93 334 112,0 tys. zł, w tym kwota dofinansowania ze środków UE 73 093 767,0 tys. zł, co stanowiło 23,6% alokacji na lata 2014–2020.

Całkowita kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne wykazana w złożonych przez IC do KE do końca 2016 r. *poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność* w ramach programów wyniosła 18 393 916,0 tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 15 711 846,0 tys. zł, co stanowiło 5,1% alokacji na lata 2014–2020 (w tym: w krajowych PO 12 584 903,0 tys. zł, tj. 6,8% alokacji, a w 16 RPO 3 126 943,0 tys. zł, tj. 2,5% alokacji). W ramach PO EWT 2014–2020 wydatki kwalifikowalne w części UE wyniosły 1 380,0 tys. euro, tj. 0,4% alokacji.

Realizacja Planu działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020

W związku z opóźnieniami we wdrażaniu programów przygotowano *Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020*, w którym założono wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania celami finansowo-rzeczowymi, wspieranymi 21 działaniami o charakterze horyzontalnym, z zakresu programowania i instytucjonalnym, monitoringowo – wdrożeniowym oraz legislacyjnym.

W 2016 r. wdrożono system zarządzania celami finansowo-rzeczowymi polegający na opracowaniu planów (ścieżek) realizacji celów pośrednich i końcowych, w powiązaniu z celami finansowymi, wspólnych dla wszystkich IZ oraz wprowadzono obowiązek kwartalnej oceny realizacji tych celów. Zrealizowano wszystkie działania o charakterze horyzontalnym i instytucjonalnym oraz większość działań w zakresie programowania, monitoringowo-wdrożeniowym i legislacyjnym, w tym m.in.:

- opracowanie *Planu certyfikacji środków w 2016 w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020*, który został przyjęty w marcu 2016 r. i określił minimalną wartość wydatków certyfikowanych do KE do końca 2016 roku,
- stworzenie i dostosowanie systemu instytucjonalnego w programach, w tym zawarcie wszystkich niezbędnych porozumień międzyinstytucjonalnych,
- wdrożenie systemu monitorowania projektów dużych i pozakonkursowych,
- zakończenie procesu desygnacji dla wszystkich programów, warunkującego certyfikację środków i otrzymywanie refundacji z KE,

³¹ Mechanizm elastyczności – możliwość złożenia do KE wniosków o płatność w kwotach do 10% wkładu unijnego większych niż wynosi alokacja przewidziana dla danej osi zapisana w dokumentach programowych. Przy zachowaniu ograniczenia przekazywania środków unijnych na poziomie programu/funduszu do wartości alokacji dla całego programu/funduszu.

³² Tabele finansowe określające wartość alokacji środków w programach operacyjnych. KE wydała decyzje pozytywne zmieniające tabele finansowe we wszystkich 13 wnioskowanych programach (czterech krajowych oraz dziewięciu regionalnych).

- znowelizowanie ustawy Pzp, której celem było wdrożenie dyrektyw Unii Europejskiej.

W toku realizacji pozostają działania m.in. w zakresie:

- wypełnienia warunków wstępnych - warunkowości ex-ante,
- przyjęcia kryteriów wyboru projektów³³,
- przyspieszenia realizacji ZIT³⁴,
- nowelizacji ustawy Prawo wodne oraz prawa w zakresie wód opadowych,
- zidentyfikowania barier prawnych i proceduralnych, które mają zostać zlikwidowane głównie w wyniku znowelizowania ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityk spójności i finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020³⁵.

Spełnienie warunków wstępnych, o których mowa w Umowie Partnerstwa

W 2016 r. w Ministerstwie kontynuowano prace dotyczące przygotowania samooceny spełnienia warunków wstępnych (tzw. warunków ex-ante), tj. warunków umożliwiających efektywną realizację programów operacyjnych, określonych w załączniku do projektu umowy partnerstwa, które powinny być spełnione do 31 grudnia 2016 r. Niespełnienie warunków w wyznaczonym terminie może być powodem zawieszenia przez KE płatności na rzecz danego państwa członkowskiego.

Ministerstwo uzgodniło z KE w kontaktach roboczych, iż przyjęcie dokumentów niezbędnych do spełnienia warunkowości ex-ante po 31 grudnia 2016 r., ale przed 30 czerwca 2017 r., nie będzie skutkować negatywnymi konsekwencjami.

Według stanu na 27 marca 2017 r. spełnione zostały 26 z 29 warunków tematycznych oraz wszystkie (siedem) warunki ogólne. Trwają prace nad spełnieniem następujących warunków tematycznych:

- 6.1. *Gospodarka wodna* – do spełnienia warunku niezbędne jest uchwalenie przez Sejm RP ustawy Prawo wodne – 16 marca 2017 r. projekt ustawy został przekazany do Rządowego Centrum Legislacji,
- 6.2. *Gospodarka odpadami* – do spełnienia warunku niezbędne jest przekazanie do KE wszystkich Wojewódzkich Programów Gospodarowania Odpadami (WGPO) – do uzgodnienia z Ministrem Środowiska pozostały trzy WGPO (kujawsko – pomorskie, łódzkie i wielkopolskie), a cztery programy (lubuskie, małopolskie, opolskie i śląskie) oczekują na przyjęcie przez Sejmiki Województw,
- 9.3. *Zdrowie* – obecnie Komisja Europejska weryfikuje spełnienie tego warunku.

W celu monitorowania postępu spełniania warunków ex-ante, podjęto działania polegające m.in. na: bieżącym informowaniu i dyskusji w ramach Zespołu Międzyresortowego, spotkaniach z ministerstwami i województwami odpowiedzialnymi za merytoryczne spełnienie warunków, prowadzeniu kwartalnych przeglądów stanu realizacji Planów działań dla poszczególnych warunków, w wyniku których aktualizowano dokument pn. *Stan spełnienia warunkowości ex-ante*.

Realizacja Planu Certyfikacji środków w 2016 r. w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020

Przyjęty przez Radę Ministrów 29 marca 2016 r. *Plan Certyfikacji środków w 2016 r. w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020* zakładał minimalną wartość wydatków, w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych (bez trzech PO EWT), które miały zostać certyfikowane do KE w 2016 r. w wysokości 20 028 211,0 tys. zł tys. zł.

³³ Działanie zostało zrealizowane dla wszystkich krajowych PO w zakresie kryteriów ogólnych i wyboru projektów (za wyjątkiem PO PC – działanie 2.4), a dla RPO są przyjmowane etapowo, zgodnie z harmonogramami naborów.

³⁴ Według stanu na 31 grudnia 2016 r. zakończono proces przygotowania strategii ZIT, trwają nabory wniosków (z wyjątkiem ZIT Lublin).

³⁵ Według stanu na 21 marca 2017 r. projekt nowelizacji ustawy został skierowany pod obrady Stałego Komitetu Rady Ministrów.

Miało to pozwolić na osiągnięcie z końcem 2016 r. skumulowanego poziomu 21 908 014,0 tys. zł wydatków certyfikowanych do KE. Dla trzech PO EWT poziom wydatków kwalifikowalnych, które miały zostać certyfikowane do końca 2016 r. wyniósł 1 474,0 tys. euro.

Od początku wdrażania UP 2014–2020 certyfikowano do KE wydatki w kwocie 18 393 916,0 tys. zł, co stanowiło 84,0% kumulatywnego celu wydatkowania do końca 2016 r. W przypadku programów: krajowych cel został zrealizowany na poziomie 14 703 155,0 tys. zł, co stanowiło 107,9% planu, regionalnych na poziomie 3 690 761,0 tys. zł, co stanowiło 44,6% planu, a w PO EWT certyfikowano wydatki w kwocie 1 705,1 tys. euro, co stanowiło 115,7% planu.

Wysokość założonych w planie certyfikacji celów nie została zrealizowana m.in. ze względu na: konieczność wprowadzenia zmian legislacyjnych w obszarze zamówień publicznych, wymiaru sprawiedliwości oraz systemu oświaty, co wstrzymywało możliwość ogłoszenia określonych naborów; brak rozstrzygnięcia naborów w planowanym terminie oraz opóźnienia w podpisywaniu umów o dofinansowanie projektów związane z niską jakością projektów złożonych w odpowiedzi na nabór; małe zainteresowanie projektodawców aplikowaniem o środki w niektórych obszarach, co powodowało konieczność powtarzania określonych naborów oraz przedkładanie przez beneficjentów błędnych wniosków o płatność.

V. Ustalenia innych kontroli

W 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Rozwoju kontrolę pn. *Realizacja Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w obszarze środowiska i infrastruktury*.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie działania podejmowane przez administrację publiczną w celu realizacji SPPW w obszarze środowiska i infrastruktury. Krajowa Instytucja Koordynująca (KIK – Ministerstwo Rozwoju) oraz Instytucja Pośrednicząca (IP – Centrum Projektów Polska Cyfrowa) rzetelnie, skutecznie oraz z zachowaniem formalnych wymagań wdrażały i zarządzały SPPW w kontrolowanym obszarze. Skontrolowane instytucje realizujące (IR – jednostki samorządu terytorialnego) realizowane projekty rzetelnie, skutecznie oraz z zachowaniem zasad określonych w procedurach oraz w umowach w sprawie realizacji projektów. NIK pozytywnie oceniła także działania w celu wykorzystania dodatkowych środków SPPW, które zostały wygospodarowane w poszczególnych projektach w związku ze wzrostem kursu franka szwajcarskiego.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter incydentalny i nie miały istotnego wpływu na prawidłowość wdrażania SPPW oraz na realizację poszczególnych projektów. Dotyczyły one przede wszystkim niedotrzymywania terminów raportowania o realizacji projektów (IR), opóźnień w weryfikowaniu i przekazywaniu do KIK wniosków o płatność i raportów okresowych (IP) oraz nieterminowego przekazywania przez KIK do IP kopii raportów z kontroli projektów.

NIK podkreśliła, że SPPW w obszarze środowiska i infrastruktury umożliwił zrealizowanie ważnych, proekologicznych projektów, których pozytywne skutki będą odczuwalne w dłuższej perspektywie czasowej, a w przyszłości może stać się dobrą motywacją do podejmowania i kontynuacji działań proekologicznych i poszukiwania środków na ich realizację. Poza wymiarem rzeczowym realizacja SPPW ma również znaczący walor edukacyjny.

NIK zwróciła także uwagę, że SPPW jest w ostatniej fazie realizacji (zgodnie z umową ramową środki mogą być wydatkowane do 14 czerwca 2017 r.), a do wykorzystania pozostały jeszcze znaczące kwoty z dostępnej alokacji (na 31 grudnia 2016 r. ponad 59 mln CHF, co stanowi 13% przyznanej Polsce alokacji). W związku z tym konieczne jest zintensyfikowanie działań zarówno po stronie Instytucji Realizujących, jak i instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie programem (IP i KIK) aby efektywnie wykorzystać wszystkie dostępne środki, a także sprawnie rozliczyć całość otrzymanej pomocy.

VI. Informacje dodatkowe

Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła wyniki niniejszej kontroli Ministrowi Rozwoju i Finansów w wystąpieniu pokontrolnym podpisanym 26 kwietnia 2017 r.

W wystąpieniu pokontrolnym nie sformułowano wniosków.

Minister Rozwoju i Finansów w piśmie z 12 maja 2017 r. wniósł zastrzeżenie do wystąpienia pokontrolnego w zakresie uwagi dotyczącej kontrolowanej działalności.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli w uchwale z 2 czerwca 2017 r. oddaliło zastrzeżenie.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 34 – Rozwój regionalny

L.p.	Wyszczególnienie	2015	2016		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 34 Rozwój regionalny, w tym:	68 313,9	420	46 373,5	67,9	11 041,3
1.	Dział 150 Przetwórstwo przemysłowe	6 486,7	0,0	3 141,2	48,4	-
1.1.	Rozdział 15011 Rozwój przedsiębiorczości	53,6	0,0	244,9	456,8	-
1.2.	Rozdział 15012 Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	3 869,5	0,0	1 653,7	42,7	-
1.3.	Rozdział 15095 Pozostała działalność	2 563,6	0,0	1 242,7	48,5	-
2.	Dział 600 Transport i łączność	536	0,0	0,0	0,0	-
2.1.	Rozdział 60004 Lokalny transport zbiorowy	303,9	0,0	0,0	0,0	-
2.2.	Rozdział 60041 Infrastruktura portowa	24,2	0,0	0,0	0,0	-
2.3.	Rozdział 60061 Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	1,1	0,0	0,0	0,0	-
2.4.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	206,8	0,0	0,0	0,0	-
3.	Dział 750 Administracja publiczna	2 526,9	420	1 854,1	73,4	441,4
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	2 170,4	420	1 202,7	55,4	286,4
3.2.	Rozdział 75018 Urzędy marszałkowskie	108,2	0,0	6,3	5,8	-
3.3.	Rozdział 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	0,0	0,1	-	-
3.4.	Rozdział 75079 Pomoc zagraniczna	0,0	0,0	0,01	0,0	-
3.5.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	248,3	0,0	645,0	132,5	-
4.	Dział 758 Rozliczenia różne	58 686,5	0,0	39 635,1	126,8	-
4.1.	Rozdział 75861 Regionalne Programy Operacyjne 2007-2013	37 591,8	0,0	33 507,4	127,5	-
4.2.	Rozdział 75862 Program Operacyjny Kapitał Ludzki	21 094,7	0,0	5 984,4	125,4	-
4.3.	Rozdział 75863 Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	0,0	0,0	13,2	-	-
4.4.	Rozdział 75864 Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego	0,0	0,0	130,2	-	-
5.	Dział 801 Oświata i wychowanie	0,7	0,0	1 641,8	237 934,8	-
5.1.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	0,7	0,0	1 641,8	237 934,8	-
6.	Dział 853 Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	77,1	0,0	101,4	131,6	-
6.1.	Rozdział 85332 Wojewódzkie Urzędy Pracy	77,1	0,0	99,2	128,6	-
6.2.	Rozdział 85395 Wojewódzkie Urzędy Pracy	0,0	0,0	2,3	-	-

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 2. Wydatki budżetowe w części 34 – Rozwój regionalny

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹ /Plan finansowy	Budżet po zmianach/Plan finansowy po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 34, w tym:	2 082 756,4	1 689 162,0	1 688 777,1	1 317 109,6	63,2	78,0	78,0
1.	Dział 150 Przetwórstwo przemysłowe	255 102,5	79 524,0	84 824,3	71 462,3	28,0	89,9	84,2
1.1.	Rozdział 15011 Rozwój przedsiębiorczości	0,0	522,0	485,0	0,0	-	0,0	0,0
1.2.	Rozdział 15012 Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	246 908,1	75 830,0	76 389,0	64 617,4	26,2	85,2	84,6
1.2.1.	§ 6209 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	205 252,0	34 837,0	34 810,2	28 856,5	14,1	82,8	82,9
1.3.	Rozdział 15079 Pomoc zagraniczna	0,0	0,0	408,7	255,0	-	-	62,4
1.4.	Rozdział 15095 Pozostała działalność	8 194,4	3 172,0	7 541,5	6 590,0	80,4	207,8	87,4
2.	Dział 600 Transport i łączność	17 275,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
2.1.	Rozdział 60095 Pozostała działalność	17 275,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.	Dział 750 Administracja publiczna	478 546,9	465 097,0	456 594,4	334 232,9	69,8	71,9	73,2
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	249 964,5	305 979,0	236 721,6	184 707,7	73,9	60,4	78,0
3.1.1.	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	61 376,0	67 050,0	67 140,9	63 126,7	102,9	94,1	94,0
3.2.	Rozdział 75018 Urzędy marszałkowskie	62 894,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.3.	Rozdział 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	32,0	76,0	2,6	-	8,2	3,5
3.4.	Rozdział 75079 Pomoc zagraniczna	744,7	0,0	1 111,3	691,5	92,9	-	62,2
3.5.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	164 943,2	159 086,0	218 685,6	148 831,1	90,2	93,6	68,1
3.5.1.	§ 2008 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	59 447,3	90 904,0	90 261,4	51 672,9	86,9	56,8	57,2
3.5.2.	§ 4698 Składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE	0,0	0,0	44 058,7	44 058,7	-	-	100,0
4.	Dział 752 Obrona Narodowa	12,0	24,0	24,0	13,0	108,3	54,2	54,2
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	12,0	24,0	24,0	13,0	108,3	54,2	54,2
5.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	624,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
5.1.	Rozdział 75514 Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury	624,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
6.	Dział 758 Różne rozliczenia	1 237 585,5	1 088 950,0	1 088 878,4	869 481,7	70,3	79,8	79,9
6.1.	Rozdział 75861 RPO 2007–2013	929 349,7	288 810,0	290 476,2	275 316,6	29,6	95,3	94,8

6.1.1.	§ 2008 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	256 653,1	25 527,0	18 061,9	17 162,1	6,7	67,2	95,0
6.1.2.	§ 6209 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	619 905,2	238 186,0	257 271,1	244 597,1	39,5	102,7	95,1
6.2.	Rozdział 75862 POKL	208 203,4	4 588,0	4 468,0	274,2	0,1	6,0	6,1
6.3.	Rozdział 75863 RPO 2014-2020 finansowane z udziałem środków EFRR	5 100,7	115 144,0	109 529,4	88 150,2	1 728,2	76,6	80,5
6.3.1.	§ 6209 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	0,0	43 401,0	74 131,1	68 285,1	-	157,3	92,1
6.3.2.	§ 6259 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ufp	5 051,9	59 407,0	31 732,8	19 767,4	391,3	33,3	62,3
6.4.	Rozdział 75864 RPO 2014-2020 finansowane z udziałem środków EFS	94 931,7	680 408,0	684 404,9	505 740,7	532,7	74,3	73,9
6.4.1.	§ 2058 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ufp	88 794,4	488 571,0	513 986,8	446 164,9	502,5	91,3	86,8
7.	Dział 801 Oświata i wychowanie	11 918,9	111,0	4 587,0	3 855,1	32,3	3 473,1	84,0
7.1.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	11 918,9	111,0	4 587,0	3 855,1	32,3	3 473,1	84,0
7.1.1.	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp	11 918,9	111,0	4 587,0	3 855,1	32,3	3 473,1	84,0
8.	Dział 803 Szkolnictwo wyższe	0,0	169,0	169,0	0,0	-	0,0	0,0
8.1.	Rozdział 80395 Pozostała działalność	0,0	169,0	169,0	0,0	-	0,0	0,0
9.	Dział 851 Ochrona zdrowia	0,0	0,0	97,1	91,0	-	-	93,7
9.1.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	0,0	0,0	97,1	91,0	-	-	93,7
10.	Dział 852 Pomoc społeczna	1 783,3	44,0	44,0	24,7	1,4	56,1	56,1
10.1.	Rozdział 85295 Pozostała działalność	0,0	44,0	44,0	24,7	-	56,1	56,1
10.2.	Rozdział 85217 Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej	1 783,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
11.	Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	79 908,3	55 243,0	53 558,9	37 948,9	47,5	68,7	70,9
11.1.	Rozdział 85332 Wojewódzkie urzędy pracy	79 908,3	54 710,0	52 717,0	37 844,1	47,4	69,2	71,8
11.1.1.	§ 2058 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ufp	12 081,8	39 832,0	39 706,3	32 394,9	268,1	81,3	81,6
11.2.	Rozdział 85395 Pozostała działalność	0,0	533,0	841,9	104,7	-	19,7	12,4

Dane na podstawie rocznego sprawozdania RB-28 z wykonania planu wydatków.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znolizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 34 – Rozwój regionalny

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015			Wykonanie 2016			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	Zł	osób ²⁾	tys. zł	Zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem							
	wg statusu zatrudnienia³⁾							
	w tym:	1 390	132 780,5	7 972,5	1 092	111 969,3	8 544,7	107,2
1.	dział 750							
	Administracja publiczna	1 390	132 780,5	7 972,5	1 092	111 969,3	8 544,7	107,2
1.1.	Rozdział 75001							
	Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji publicznej	1 022	97 297,4	7 933,6	990	99 719,1	8 393,9	105,8
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	71	4 066,4	4 772,8	71	4 742,9	5 566,8	116,6
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	5	717,5	11 958,8	5	813,4	13 556,6	113,4
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	946	92 513,5	8 149,5	914	94 162,8	8 585,2	105,3
1.2.	Rozdział 75095							
	Pozostała działalność	368	35 683,1	8 080,4	102	12 250,2	10 008,3	123,9
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	368	35 683,1	8 080,4	102	12 250,2	10 008,3	123,9

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 20 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celnej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich w części 34 – Rozwój regionalny

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015	2016			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ¹⁾	Plan (po zmianach)	Wykonanie wydatków			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem cz. 34 - rozwój regionalny, z czego:	17 380 691,8	9 270 137,0	8 964 473,1	7 145 939,1	41,1	77,1	79,7
1.	Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	1 982 179,0	450 034,0	474 480,8	426 427,2	21,5	94,8	89,9
1.1.	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej	1 949 782,4	300 001,0	249 883,8	249 776,8	12,8	83,3	100,0
1.2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	30 496,6	12 846,0	35 626,6	32 345,4	106,1	251,8	90,8
1.3.	Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy	1 900,0	2 000,0	3 806,0	3 805,3	200,3	190,3	100,0
1.4.	Program Operacyjny Polska Wschodnia	0,0	117 453,0	171 937,5	129 600,7	-	110,3	75,4
1.5.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	0,0	17 734,0	13 226,8	10 899,0	-	61,5	82,4
2.	Dział 600 - Transport i łączność	5 139 850,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013	5 139 850,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
2.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	131 511,3	108 056,0	84 695,5	71 945,4	54,7	66,6	84,9
3.1.	Mechanizm Finansowy EOG 2009–2014	300,7	15 450,0	15 103,0	11 998,4	3 990,6	77,7	79,4
3.2.	Norweski Mechanizm Finansowy 2009–2014	17 630,9	48 488,0	47 535,0	45 382,7	257,4	93,6	95,5
3.3.	Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy	102 182,2	6 168,0	7 644,3	7 644,3	7,5	123,9	100,0
3.4.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	11 397,5	37 950,0	14 413,2	6 920,0	60,7	18,2	48,0
4.	Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	530,7	0,0	0,0	0,0	530,7	530,7	530,7
4.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	530,7	0,0	0,0	0,0	530,7	530,7	530,7
5.	Dział 758 - Różne rozliczenia	9 962 498,9	8 485 598,0	7 945 122,8	6 248 263,0	62,7	73,6	78,6
5.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	1 176 485,2	21 113,0	1 535,2	590,2	0,1	2,8	38,4
5.2.	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014–2020	110,5	361 973,0	306 864,6	225 871,2	204 408,3	62,4	73,6
5.3.	RPO Województwa Kujawsko- -Pomorskiego 2014–2020	0,0	445 335,0	162 541,4	25 766,7	-	5,8	15,9
5.4.	RPO Województwa Lubelskiego 2014–2020	0,0	280 477,0	204 283,6	174 747,4	-	62,3	85,5
5.5.	RPO Województwa Lubuskiego 2014–2020	0,0	363 480,0	160 650,0	57 905,9	-	15,9	36,0
5.6.	RPO Województwa Łódzkiego 2014–2020	29 890,3	238 152,0	335 372,3	305 587,7	1 022,4	128,3	91,1
5.7.	RPO Województwa Małopolskiego 2014–2020	0,0	446 605,0	395 742,9	315 917,1	-	70,7	79,8
5.8.	RPO Województwa Mazowieckiego 2014–2020	0,0	510 861,0	204 149,0	173 140,3	-	33,9	84,8
5.9.	RPO Województwa Opolskiego 2014–2020	22 471,4	254 968,0	310 884,4	275 450,0	1 225,8	108,0	88,6
5.10.	RPO Województwa Podkarpackiego 2014–2020	0,0	191 928,0	476 362,7	109 844,7	-	57,2	23,1
5.11.	RPO Województwa Podlaskiego 2014–2020	0,0	577 968,0	126 713,2	83 876,5	-	14,5	66,2
5.12.	RPO Województwa Pomorskiego 2014–2020	723,2	408 414,0	385 914,0	331 691,9	45 863,2	81,2	85,9

5.13.	RPO Województwa Śląskiego 2014–2020	4 427,9	804 503,0	693 186,7	420 260,3	9 491,1	52,2	60,6
5.14.	RPO Województwa Świętokrzyskiego 2014–2020	0,0	329 000,0	126 050,0	63 945,0	-	19,4	50,7
5.15.	RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014–2020	3 335,2	218 121,0	144 897,4	28 871,5	865,6	13,2	19,9
5.16.	RPO Województwa Wielkopolskiego 2014–2020	289,0	298 192,0	466 500,0	355 968,7	123 164,0	119,4	76,3
5.17.	RPO Województwa Zachodniopomorskiego 2014–2020	0,0	291 000,0	190 538,7	176 413,9	-	60,6	92,6
5.18.	RPO Województwo dolnośląskie	569 794,5	69 243,0	81 627,6	81 609,2	14,3	117,9	100,0
5.19.	RPO Województwo kujawsko-pomorskie	755 328,9	170 402,0	245 685,9	243 883,5	32,3	143,1	99,3
5.20.	RPO Województwo lubelskie	675 348,6	274 530,0	257 530,0	203 579,4	30,1	74,2	79,1
5.21.	RPO Województwo lubuskie	216 432,4	133 166,0	133 166,0	96 280,6	44,5	72,3	72,3
5.22.	RPO Województwo łódzkie	349 518,8	50 349,0	153 492,0	153 112,8	43,8	304,1	99,8
5.23.	RPO Województwo małopolskie	493 666,3	149 264,0	260 977,1	255 969,4	51,9	171,5	98,1
5.24.	RPO Województwo mazowieckie	1 441 107,5	140 728,0	374 128,0	370 071,4	25,7	263,0	98,9
5.25.	RPO Województwo opolskie	86 961,0	10 000,0	36 000,0	34 442,8	39,6	344,4	95,7
5.26.	RPO Województwo podkarpackie	422 110,2	144 773,0	107 991,7	106 743,6	25,3	73,7	98,8
5.27.	RPO Województwo podlaskie	505 486,5	68 658,0	128 651,5	128 649,5	25,5	187,4	100,0
5.28.	RPO Województwo pomorskie	405 166,6	149 290,0	173 290,0	169 699,2	41,9	113,7	97,9
5.29.	RPO Województwo śląskie	773 759,9	401 757,0	482 579,0	478 270,4	61,8	119,0	99,1
5.30.	RPO Województwo świętokrzyskie	267 516,5	40 000,0	85 498,1	83 673,2	31,3	209,2	97,9
5.31.	RPO Województwo warmińsko-mazurskie	551 055,3	141 050,0	179 813,0	174 998,3	31,8	124,1	97,3
5.32.	RPO Województwo wielkopolskie	659 204,5	182 318,0	350 650,0	349 366,8	53,0	191,6	99,6
5.33.	RPO Województwo zachodniopomorskie	552 308,6	317 980,0	201 857,1	192 064,2	34,8	60,4	95,1
6.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	163 954,2	54 817,0	233 315,8	229 025,8	139,7	417,8	98,2
6.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	163 954,2	54 817,0	233 315,8	229 025,8	139,7	417,8	98,2
7.	Dział 803- Szkolnictwo wyższe	0,0	2 790,0	0,0	0,0	-	0,0	-
7.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	0,0	2 790,0	0,0	0,0	-	0,0	-
8.	Dział 851 - Ochrona zdrowia	-	0,0	1 502,8	1 502,8	-	-	100,0
8.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	-	0,0	1 502,8	1 502,8	-	-	100,0
9.	Dział 852 - Pomoc społeczna	0,0	729,0	6 840,8	2 678,5	-	367,4	39,2
9.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	0,0	729,0	6 840,8	2 678,5	-	367,4	39,2
10.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	167,0	168 113,0	218 514,7	166 096,6	99 459,0	98,8	76,0
10.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	167,0	168 113,0	218 514,7	166 096,6	99 459,0	98,8	76,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków z budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2016 znowelizowana 20 października 2016 r. i 15 grudnia 2016 r.

Załącznik 5. Kalkulacja oceny ogólnej w części 34 – Rozwój regionalny

Oceny wykonania budżetu w części 34 – Rozwój regionalny dokonano stosując kryteria⁴⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2016 roku⁴¹.

Dochody: 46 373,5 tys. zł⁴²

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 8 463 048,7 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = 1,00$

Nieprawidłowości w wydatkach nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa wydatków: (5) ocena pozytywna

Ocena końcowa: ocena pozytywna (5)

⁴⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁴¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴² Wielkości dochodów nie uwzględniono przy ustalaniu wartości G, gdyż zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w części 34 planowanie i realizacja dochodów nie były objęte szczegółowym badaniem.

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Rozwoju i Finansów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
9. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
10. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej